

Kamerlid Heerema wil rol NOC*NSF inperken en positie sportbonden opwaarderen

“SPORTWERELD IS TE BRAAF, STUURT GEEN NOODKREET NAAR DEN HAAG”

DOOR: EDWARD SWIER

Hoe bekender de Nederlander, hoe zuiniger hij op zijn telefoonnummer is. En mailen met een BN'er is vaak ook geen sinecure. Zo niet bij Tweede Kamerlid Rudmer Heerema. Toen de woordvoerder sport van de VVD in december gevraagd werd voor een tweegesprek bij het Nationaal Coach Congres, verbaasde hij de volle zaal op Papendal door zowel aan het begin als het eind van het interview zijn mailadres te roepen. Nog tijdens die dag had hij al 'enkele tientallen' mailtjes binnen, en de stroom duurt voort. "Niets mooiers dan met mensen uit het land te sparren. Ik ben niet voor niks volksvertegenwoordiger."

Amper een maand na het congres heeft hij zelfs al een aantal ontmoetingen in Den Haag gehad met trainers en coaches die een mailtje hadden gestuurd. "Sommigen wilden hun ideeën met mij bespreken, anderen nodigden me uit voor een evenement. Ik vind het mooi als er geen rem op zit, als mensen direct in de pen klimmen. Of het een grote klaagzang was? Welnee, sportmensen sturen altijd heel beschaafde mailtjes. Ik krijg nooit

berichten dat het helemaal anders moet."

"Dat is typerend voor de sportwereld. Het is een wereld waarin iedereen de schouders eronder zet, laat blijken er samen voor te willen gaan. Daarom is sport ook zo'n leuke portefeuille. Er zit heel veel positiviteit in. Je strijdt ergens voor. Wilt meer kinderen laten sporten, stimuleert valtechniek voor ouderen of bedrijft topsport om een medaille te behalen. Er zit altijd iets

van vooruitgang in sport. Ja, dat is zo kenmerkend aan deze portefeuille. Het gaat nooit achteruit, altijd vooruit. Dat zie je ook terug bij de mensen die zich ermee bezighouden."

Heilige missie

Toch blijkt 'al die positiviteit' ook een schaduwzijde te hebben. In Den Haag hebben de collega's van Heerema namelijk nauwelijks in de gaten wat er nu toch allemaal 'in de sport' gebeurt.

FOTO: HOLLANDSE HOOGTEPETER / IZ

Rudmer Heerema is VVD-Kamerlid.

September 2018. Rudmer Heerema speelt, tijdens de sportieve opening van het parlementaire jaar, een potje rolstoelbasketbal op het Plein in Den Haag.

Want het mag dan zo zijn dat zo nu en dan eens een individu mailt, verder laat vrijwel niemand van zich horen. “De sportwereld stelt zich te bescheiden op. Het zou verstandig zijn als er wat meer politieke sensitiviteit bij sportbonden, bij clubs, maar ook bij een trainersvereniging als NLcoach, zou zijn. Als het wetgevingsoverleg cultuur ter sprake komt, komt er letterlijk een meter aan lobbybrieven van elk zichzelf respecterende theatergezelschap binnen. Gaat het over sport, dan zijn er meestal maar twee van zulke brieven te behandelen. Ik krijg geen noodkreten van het sportveld. Hoor nooit: het water staat ons hier

“Vanuit de politiek wordt steeds vaker gezien hoe interessant sport is”

aan de lippen. De sport komt te weinig voor zichzelf op in Den Haag, stuurt geen brieven naar de griffier van de Kamercommissie Sport of de sport-

woordvoerders van de verschillende partijen. Ook al is er schaarste, zit er geen vet meer op de botten, men is volgzzaam en probeert de problemen zelf op te lossen. Te braaf? Ja, dat kan je zo zeggen.”

Heerema komt er in zijn gesprek in huize-Alberda – waar Joop Alberda en hij begin februari ruim anderhalf uur zeer geanimeerd, en soms op het scherpst van de snede ‘debatteerden’ – menigmaal op terug. “Ik ben een groot voorstander van maatschappelijke onrust, het is heel verstandig om af en toe van je te laten horen.” Het verbaast hem hogelijk dat dat niet gebeurt, zoveel is duidelijk. En het maakt dat hij zich met nog meer verve op zijn welhaast heilige missie stort: het onder de aandacht brengen van sport én het belang ervan bij zijn collega’s in Den Haag. “Het is goed dat er iemand voor de sport vecht. Of ik de enige ben die de sport representeert in de Kamer? Dat vind ik lastig om te zeggen. Omdat er ook wat collega’s zijn die zo hun momenten hebben. Maar er zijn sowieso geen collega’s die zich er zoals ik dagelijks mee bezighouden.”

Tegengeluid

Heerema (42) verenigt in zijn huidige functie zijn twee grootste passies. Hij was een behoorlijk atletiek- en zwemtalent. “Ik heb jarenlang 25 tot dertig uur per week getraind. Was van jaargang 1978, de generatie Pieter van den Hoogenband. Ben met hem nog naar de Europese Jeugd Olympische Dagen geweest. Ik ben echter op mijn achttiende heel zwaar geblesseerd geraakt tijdens een krachttraining. Mijn spierkorset was te sterk geworden voor mijn botten, ik scheurde zo een drietal

ribben uit mijn borstbeen.” Een bizarre blessure, die hem vijf jaar herstel kostte. “Daarna was het wel klaar met mijn sportloopbaan.” Ondertussen stond hij al lang als zwem- en gymleraar voor de groep, was hij daarna bovendien betrokken bij de ontwikkeling van LOOT-scholen als landelijk LOOT-coördinator. En had ook de liefde voor politiek zich aangediend. “Mijn moeder was bestuursvoorzitter van de PvdA en thuis in Alkmaar kregen we al die burgemeesters en wethouders over de vloer. Ik was het, als jongen van twaalf, dertien, nooit eens met hoe zij de wereld zagen.” Het gevolg was dat hij zich niet van die politieke prietpraat afkeerde, maar een ‘tegengeluid’ zocht en vond bij de VVD. “Ik raakte geïnspireerd door Erica Terpstra, al jarenlang mijn grote voorbeeld. Wat zij deed voor groepen die zich niet gerepresenteerd voelden, vond ik prachtig. Als je iets wilde bereiken, belde je Erica.”

Ambities

Via de lokale politiek – waar hij ontdekte hoe je ‘met een paar kleine ingrepen en wat initiatief aan de knoppen kon draaien’ – vond Heerema uiteindelijk zijn weg naar Den Haag. Daar loodste hij onlangs het voorstel om twee uur bewegingsonderwijs in het primair onderwijs verplicht te stellen door de Kamer (zie kader). Wat hem betreft gaat dat uiteindelijk naar minstens één uur sport per dag. Eerder al was hij de man die 20 miljoen extra voor de topsport wist te regelen en 10 miljoen voor sportverenigingen en sportbonden. En er zijn ontegenzeggelijk ambities bij hem om voor de komende jaren de sportbegroting van 165 miljoen aanzienlijk te verhogen, tot misschien wel het dubbele.

“Sport is politiek.

Dat heb ik nog op geen enkel moment anders ervaren”

Je komt uit de sport, zit nu in de politiek. We roepen vaak om het hardst dat die twee niet met elkaar verbonden zijn, maar het tegendeel is toch eigenlijk waar?

“Sport is politiek. Dat heb ik nog op geen enkel moment anders ervaren. Het bijzondere is dat in de politiek heel veel mensen maar weinig van sport afweten. En in de sportwereld heeft men weer geen idee van de politiek. Terwijl die twee alles met elkaar te maken hebben, en je zoveel van elkaar kunt leren. Ik merk ook dat vanuit de politiek steeds vaker gezien wordt hoe interessant sport is, niet alleen als doel, maar ook als middel. Er zijn zoveel andere beleidsterreinen, zoals zorg, onderwijs, veiligheid, integratie of economie, aan sport te koppelen. En ik merk dat vanuit de sportwereld ook wel langzaam het besef komt, bij een aantal sportbonden met name, dat het verstandig is om wat politieke sensitiviteit te ontwikkelen.”

“Ik geloof dat er juist ook een enorme winst te boeken is als we met elkaar beseffen dat sport en politiek met elkaar verbonden zijn. Niet alleen NOC*NSF en de KNVB hebben nu lobbyisten, ook de tennisbond heeft er tegenwoordig één. En de hockeybond en zwembond zijn er ook mee bezig. Het is verstandig om als bond niet afhankelijk te zijn van een organisatie met meerdere

“Ik krijg geen noodkreten van het sportveld. De sport komt te weinig voor zichzelf op in Den Haag”

belangen, maar om je eigen belang te verdedigen in de Tweede Kamer. Tegen sportbonden die lobby-ambities hebben, zou ik vooral zeggen: doe dit. Het betekent overigens niet dat we alleen die bonden zullen gaan steunen. Zij vervullen een voortrekkersrol, maar we moeten met z'n allen zorgen dat we juist ook de achterhoede mee naar voren weten te krijgen.”

Heerema kent de getallen uit zijn hoofd. “Er zijn 76 sportbonden, 25.000 clubs. Maar liefst 5,2 miljoen mensen in ons land zijn lid van een sportvereniging. Dat is een waanzinnig interessante doelgroep.” Toch heeft Nederland geen minister die louter belast is met Sportzaken. En die moet er ook niet komen, zijn Alberda en Heerema het roerend eens.

Zou je hoofdcoach willen zijn?

“Is de minister de hoofdcoach, en ben je als Kamerlid dan de assistent-coach? Zelfs al verdubbelt de begroting van sport bij VWS naar 325 miljoen, dan is het nog steeds een kleine portefeuille. Onze minister van Sport heeft er nog zoveel andere portefeuilles bij. Dat betekent dat hij of zij per definitie minder tijd in de week aan

“Sport is zo’n leuke portefeuille. Er zit heel veel positiviteit in. Er zit altijd iets van vooruitgang in sport”

sport kan besteden. Daarom ambieer ik die functie niet. Ik wil het liefste elke dag met sport bezig kunnen zijn. Bovendien, ik ben veel minder een politiek-bestuurder, vind het veel leuker om volksvertegenwoordiger te zijn. Om samen met mijn fractie te vechten voor de sport. Die ruimte krijg ik bij de VVD ruimschoots. Dus, als je Bruno Bruins als hoofdcoach ziet, dan ben en blijf ik liever assistent. We werken in ieder geval goed samen, vullen elkaar aan en versterken elkaar.”

En een Partij voor de Sport dan?

“Ik geloof niet in one-issuepartijen.”

De Kamer zit er nota bene vol mee.

“Ja, maar je kan niet een samenleving bouwen op die ene gedachte dat alles om sport draait. Ook al is het heel

belangrijk, zeker als je beseft dat er dwarsverbanden met economie, onderwijs, zorg, veiligheid en integratie zijn.”

Je wilt de rol van sportbonden én sportverenigingen vergroten. Die van NOC*NSF indammen.

“Ik ben een echt verenigingsmens. Heb onlangs nog een ode aan de sportvereniging geschreven. Maar, als ik naar een club ga, maak ik me vaak zorgen. Verenigingen lopen over het algemeen tegen vijf dingen aan. Ze moeten een goed gekwalificeerd bestuur zien te vinden, net als gediplomeerde trainers en voldoende vrijwilligers. Dan moeten ook nog eens de financiële zaken een beetje op orde hebben en kunnen opereren in een, steeds professionelere, complexere wereld, waar je moet dealen met zaken als integriteit en seksuele intimidatie en complexere wet- en regelgeving. Bij elke vereniging hebben ze vaak met minstens één van die vijf dingen grote moeite om het voor elkaar te boksen. Mijn schatting is dat zestig, zeventig procent van alle verenigingen onder druk staat. Daarom moeten we de verenigingen omarmen, moeten we de sportbonden omarmen en met z'n allen uitspreken hoe belangrijk die unieke sportverenigingsstructuur voor Nederland is. Er verdwijnen buurthuizen, de samenleving wordt steeds individueler. Juist bij de verenigingen zit die binding, die zo belangrijk is. Daar zullen we de komende jaren geld voor moeten uittrekken als het aan mij ligt.”

“Dat gaat idealiter via de sportbonden. Wij hebben als politiek geen contact met 25.000 verenigingen, wel met 76 sportbonden. De sportbonden zijn mijn toegang tot de clubs. Nu benaderen we bonden vaak nog via NOC*NSF, maar

Rudmer Heerema
tijdens het laatste Natio-
naal Coach Congres.

FOTO: BART HOOGVELD

dat moet directer kunnen. We moeten die bonden helpen met hun vraagstukken, ze helpen bij de transitie. Het is zaak dat zij ongeorganiseerde sporters bij de bond weten te betrekken.”

“NOC*NSF bestaat uit de sportbonden, zij zijn feitelijk de baas over NOC*NSF. Maar in de praktijk heb ik daar een ander gevoel bij, het lijkt vaak andersom. Ik zou liever direct zaken willen kunnen doen met de bonden. Ze moeten zich ook niet ‘via de koninklijke weg van Papendal’ bij ons melden, maar rechtstreeks. Dat idee leeft toch al in Den Haag. Je hebt in het laatste Regeerakkoord gezien dat de sportbond daarin een keer of drie werd genoemd, en andere sportorganisaties niet.”

“NOC*NSF doet het waanzinnig goed op het gebied van topsport. Maar ze hebben, in schaarste, keuzes moeten maken, waar ik anders tegenaan kijk. Ik zou bijvoorbeeld best eens willen kijken hoe we in Nederland een optimaler topsportbeleid kunnen voeren. En uit willen zoeken hoe groot de financiële injectie is die daarvoor nodig is. Het is het volgens mij waard. Kinderen raken geïnspireerd door topsport.”

Maar het focusbeleid, daar sta je niet achter?

“Inderdaad, ik vind dat te beperkt. Er zijn takken van sport waar wij ook goed in zijn, maar die buiten de boot vallen door de keuzes die we moeten maken en die veel te nadrukkelijk op hun eigen benen moeten staan. Als er meer geld beschikbaar zou kunnen komen voor topsport, zullen we wat mij betreft niet nog meer moeten focussen, maar juist de piramide een veel bredere basis moeten geven.”

“Als ik geld geef aan een organisatie, wil ik daar ook controle op uit kunnen oefenen, dat is mijn taak als volksverte-

Op naar een betere motoriek, met meer bewegingsonderwijs van een vakleerkracht

Het wordt verplicht voor scholen in het primair onderwijs om minimaal twee uur gymles te geven. Begin februari werd een voorstel daartoe in de Tweede Kamer aangenomen. Joop Alberda, technisch directeur Nevobo: “Dat het aantal uren bewegingsonderwijs sinds de jaren tachtig zo is teruggelopen, of zeg maar haast is verdwenen, nekt ons momenteel in de meest brede zin. We zien dat ook binnen de volleybalsport echt terug. Kinderen komen met een motorische achterstand bij een club binnen, of blijken erg eenzijdig getraind. Algemene bewegingsscholing, balvaardigheid en handigheid blijven achter. Het huidige bewegingsonderwijs in Nederland, dat ene uurtje per week, is onvoldoende voor een toekomstige gezonde en vitale samenleving. Dat het aantal uren naar minimaal twee gaat, is een begin. Als volleybalbond werken we aan een plan om het bewegingsonderwijs vooruit te helpen. We moeten de jeugd op school weer in beweging krijgen. Mijn droom is dat de sportbonden het onderwijs daarbij gaan helpen. Onderwijs kan het niet alleen. Veel later zal dat gevolgen kunnen hebben voor de topsport. Een gezonde samenleving is van hogere prioriteit.”

genwoordiger. Nu is er echter geen ‘verantwoordingsmoment’ met NOC*NSF mogelijk. We hebben als politiek geen enkele inspraak of sturing meer in de verdeling van het geld voor topsport. Dat is uniek, op geen enkel departement, bij geen enkele portefeuille, gaat dat zo. De Sportraad had mogelijk een positie kunnen pakken, maar lijkt nu vooral ook een rol te hebben als evenementencommissie.”

Dat klinkt niet positief.

“Ik ben ook kritisch op de Sportraad als het om evenementen gaat. Ik vind het waanzinnig mooi als sportbonden of gemeenten hun nek uitsteken om grote evenementen naar Nederland te halen. Kamerbreed is een motie aangenomen om extra geld vrij te maken om olympisch kwalificatietoernooien naar Nederland te halen, zoals bijvoorbeeld het OKT volleybal. Het is dan vervolgens toch raar dat de Sportraad

daar, als het gaat om de subsidiëring van zo’n evenement, een halt op zet. Daar heb ik zo mijn bedenkingen bij.”

Wat is, tot slot, je visie op coaches? Wat zou de positie van de trainer-coach moeten zijn?

“Het is natuurlijk bizar dat we onze kinderen vijf dagen in de week naar school sturen en vinden dat daar, zowel voor de klas als in het gymlokaal, een gediplomeerd iemand moet staan, maar dat als we ze ‘s avonds en in het weekeinde naar de sportclub brengen, het prima vinden dat een buurman van om de hoek training geeft. Dus, we moeten toe naar een basisdiploma, voor alle trainers. Dat moet te regelen zijn. Daarnaast zullen de carrièrekansen van coaches moeten stijgen. Je kan er nu je hypotheek niet van betalen. Wat mij betreft hoeven het niet per se allemaal fulltime functies te worden, het is ook te combineren met een andere baan. Maar we kunnen het niet meer regelen met ‘een tientje zwart in je broekzak’. Wat mij betreft wordt de opleiding van trainers, coaches, maar ook scheidsrechters, een aparte kolom in onze begroting. Als je echt serieuze stappen wilt zetten, moet je groter gaan denken.”

En verder? Zijn ideeën welkom?

“Ja, ze mogen me mailen hoor. Het is r.heerema@tweedekamer.nl.”

“Als je echt serieuze stappen wilt zetten, moet je **groter gaan denken**”